

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษารูปแบบเครื่องมือเหล็กที่พบในประเทศไทย
ชื่อนักศึกษา	นางสาวปิยาภา พรหมทอง
สาขาวิชา	โบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์
ภาควิชา	โบราณคดี
ปีการศึกษา	2542

บทคัดย่อ

การศึกษารูปแบบเครื่องมือเหล็กที่พบในประเทศไทย จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาและจัดกลุ่มเครื่องมือเหล็ก และเปรียบเทียบรูปแบบของเครื่องมือเหล็กที่พบในประเทศไทยในแต่ละภาคว่ามีรูปแบบเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะเครื่องมือเหล็กที่อยู่ในช่วงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ที่เก็บรักษาไว้ตามพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติต่างๆ จากภาคเหนือ จำนวน 36 ชิ้น ทางภาคกลาง จำนวน 294 ชิ้น และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 68 ชิ้น ส่วนทางภาคใต้นั้นเครื่องมือเหล็กในสมัยก่อนประวัติศาสตร์มีจำนวนน้อยมาก และ ส่วนมากอยู่ในสภาพที่ชำรุด จึงไม่สามารถนำมาศึกษาได้

การศึกษาในครั้งนี้ ได้ใช้หน้าที่หลักของการใช้งานของเครื่องมือเป็นเกณฑ์ในการจัดแบ่ง โดยเปรียบเทียบกับการใช้งานของเครื่องมือในปัจจุบันเป็นหลัก ซึ่งสามารถแบ่งเครื่องมือเหล็กสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่พบในประเทศไทยออกได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ คือ เครื่องมือเกี่ยวกับงานช่างไม้ ได้แก่ ขวาน สี่ง ตะปู เครื่องมือในการทำเกษตร ได้แก่ เสียม เครื่องมือชุด เครื่องมือล่าสัตว์และอาวุธ ได้แก่ ใบหอก หัวลูกศร แหวน และ ฉมวก และ เครื่องมือสว่านพัดหน้าที่ ได้แก่ มีด ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดยังสามารถแบ่งออกเป็นรูปแบบย่อยต่างๆ ตามความแตกต่างของขนาดและรูปร่างของเครื่องมือ

จากการศึกษาเครื่องมือเหล็กทั้งหมด พบว่าเครื่องมือเหล็กที่พบในแต่ละภาคมีรูปแบบที่หลากหลาย โดยเฉพาะภาคกลาง พบว่ามีรูปแบบที่หลากหลายมากที่สุด โดยส่วนมากแล้วในแต่ละภาคจะพบเครื่องมือที่มีรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะรูปแบบของเครื่องมือเหล็กทางภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ